

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ ТА ЛІСІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ **В.А. Мазур**

«_____» _____ **2021 р.**

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство»

Програму підготували:

Дідур І.М. декан факультету агрономії та лісівництва, к.с.-г.н, доцент;

Прокопчук В.М. в.о. завідувача кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства, к.б.н. доцент;

Вдовенко С.А. д.с.-г.н., професор кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства;

Чернецький В.М. д.с.-г.н., професор кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства;

Циганський В.І. к.с.-г.н., ст. викладач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур.

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного аграрного університету.

(протокол від « ____ » _____ 20 ____ р. № ____)

Схвалено науково-методичною комісією Вінницького національного аграрного університету

(протокол від 16.02.2021 р. № 7)

Рекомендовано до видання Вченою радою факультету агрономії та лісівництва

(протокол від 16.02. 2021 р. № 7)

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії та лісівництва

(протокол від 15. 02. 2021 р. № 7)

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета фахового вступного випробування.....	5
2. Характеристика змісту програми.....	6
3. Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів.....	12
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	13
5. Структура екзаменаційного білета.....	14
6. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	15
7. Рекомендована література.....	16
ДОДАТКИ. Зразок виконання екзаменаційного завдання.....	17

ВСТУП

Спеціальність «Садівництво та виноградарство» відноситься до найбільш поширених специфічних категорій сільського господарства. За цією спеціальністю можуть навчатися особи, які мають базову освіту ступеня бакалавра з напрямку підготовки 6.090101 «Агрономія» з фаховим спрямуванням «Плодоовочівництво та виноградарство», спеціальності 201 «Агрономія» чи спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство».

Основою для визначення змісту вступного фахового випробування є освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство».

Під час вступного фахового випробування абітурієнти повинні показати рівень теоретичних знань з циклу фундаментальних та основних розділів спеціальних дисциплін.

1. МЕТА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Метою вступного фахового випробування є всебічна перевірка готовності бакалавра до засвоєння освітньо-професійної програми за ступенем магістра.

Завдання до фахового вступного випробування студентів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра зі спеціальності «Садівництво та виноградарство» містять питання з наступних базових дисциплін:

- Агрохімія;
- Агрофармакологія;
- Плодівництво;
- Овочівництво;
- Виноградарство;
- Помологія.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Навчальна дисципліна «Агрохімія» включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Проблеми та сучасний стан хімізації землеробства України. Баланс головних елементів живлення рослин.
2. Можливі причини відсутності або недостатньої ефективності дії добрив.
3. Принципи агрохімічного обстеження плодів, використання агрохімічних картограм.
4. Азотні добрива, їх форми, технологія виробництва, перетворення в ґрунтах та особливості застосування.
5. Фосфорні добрива, їх форми, перетворення в ґрунтах та особливості застосування.
6. Калійні добрива, їх форми, перетворення в ґрунтах та особливості застосування.
7. Комплексні добрива, їх характеристика, економічне та агрохімічне значення.
8. Органічні добрива, їх види хімічний склад та особливості застосування.
9. Мікродобрива, їх види та шляхи ефективного використання.
10. Методи хімічної меліорації кислих та засолених ґрунтів. Хімічні меліоранти, їх характеристики. Розрахунок доз хімічних меліорантів.
11. Методи розрахунку норм і доз добрив під прогнозований врожай с.-г. культур.
12. Значення органічних добрив у підвищенні урожайності с.-г. культур, покращанні якості с.-г. продукції, підвищенні родючості ґрунтів.
13. Принципи розподілу добрив (за їх нестачі) між культурами в польовій сівозміні.
14. Принципи зберігання та змішування мінеральних добрив.
15. Роль органічної речовини ґрунту. Баланс гумусу в ґрунті. Шляхи вирішення проблеми дегуміфікації ґрунтів.
16. Роль та завдання системи застосування добрив, принципи її

складання, показники ефективності використання добрив.

17. Особливості застосування добрив в умовах зрошення.

18. Роль добрив у формуванні якості урожаю. Наслідки застосування недостатніх та надлишкових кількостей добрив.

19. Хімічний склад рослин. Методи діагностики живлення с.-г. культур.

20. Вміст поживних речовин у ґрунтах: валові та рухомі форми, значення їх для живлення рослин та застосування добрив.

21. Бактеріальні препарати та рістактивуючі речовини, їх класифікація, властивості та особливості використання.

22. Технологія зберігання органічних, мінеральних добрив та хіммеліорантів. Машина для транспортування та внесення добрив. Заходи зі зменшення втрат у процесі транспортування, зберігання та внесення добрив.

23. Екологічні аспекти використання добрив та рістактивуючих речовин.

Навчальна дисципліна «**Агрофармакологія**» включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Принципи комплексного підходу до організації захисту рослин від шкідників та хвороб. Сучасна стратегія захисту рослин від шкідливих організмів.

2. Організаційно-господарський метод, його суть і значення. Принципи зонального характеру організації комплексних систем захисту рослин.

3. Селекційно-насінницький метод, його суть і значення. Підвищення ЕПШ на стійких сортах. Причини втрати сортами стійкості проти хвороб. Шляхи і заходи збереження стійкості сортів. Роль насінництва у зменшенні ураженості рослин хворобами і втрат сортами стійкості.

4. Набутий імунітет - інфекційний та неінфекційний. Вакцинація, хімічна імунізація рослин із застосуванням мікро- та макроелементів, ростових сполук, антибіотиків, методу трансплантації.

5. Агротехнічний метод, його суть. Значення добрив, строків та способів сівби, систем обробітку ґрунту, підготовки посівного матеріалу. Роль сівозмін у захисті рослин, їх профілактична ефективність і значення в підвищенні ефективності інших заходів.

6. Біологічний метод захисту рослин від шкідливих організмів. Наукові основи та головні напрямки застосування паразитичних і хижих комах, кліщів, птахів, хвороботворних для шкідників мікроорганізмів, антибіотиків, мікробіопрепаратів.

7. Організаційно-законодавчі заходи та їх роль в організації комплексної системи захисту рослин. Категорії карантинних об'єктів та характеристика шляхів їх проникнення на сільськогосподарські угіддя. Головні оздоровчі та карантинні заходи і методи ліквідації осередків карантинних об'єктів.

8. Планування заходів захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів. Основні фактори, які при цьому враховуються.

9. Оптимальні строки застосування хімічних засобів захисту рослин. Шляхи визначення доцільності застосування фунгіцидів. Поняття критерію порогової чисельності шкідників і рівнів ефективності ентомофагів.

10. Прогресивні способи застосування пестицидів та їх цілеспрямований підбір. Прийоми вибіркового застосування пестицидів і внутрішньо-рослинна терапія (токсикація) рослин та їх використання в інтегрованих системах захисту.

11. Заходи комплексної хімічного захисту рослин (бакові суміші пестицидів, сумісне застосування з мінеральними добривами, ретардантами, біопрепаратами та Іншими біологічно активними речовинами) та їх практичне використання.

12. Застосування методів порушення росту і розвитку комах за рахунок речовин, які порушують онтогенез (інгібіторів синтезу хітину, аналогів гормонів та феромонів) в інтегрованих системах захисту рослин.

13. Механічний і фізичний методи, їх значення і випадки застосування. Прийоми механічного і фізичного методу. Застосування комбінованих пасток з використанням світла, атрактантів на пристосуваннях для виловлювання шкідників.

14. Інтегровані системи захисту зернових колосових культур від шкідників, хвороб і бур'янів.

15. Інтегровані системи захисту кукурудзи та проса від шкідників, хвороб і бур'янів.

16. Інтегровані системи захисту озимого та ярого ріпаку, соняшнику від шкідників, хвороб і бур'янів.

17. Інтегровані системи захисту гороху та сої від шкідників, хвороб і бур'янів.

18. Інтегровані системи захисту цукрових буряків та картоплі від шкідників, хвороб і бур'янів.

19. Інтегровані системи захисту зерняткових та кісточкових плодкових культур від шкідників, хвороб і бур'янів.

20. Інтегровані системи захисту ягідних культур від шкідників, хвороб і бур'янів.

Навчальна дисципліна **«Плодівництво»** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Видовий склад плодкових багаторічних рослин.
2. Виробничо-біологічні угруповання плодкових порід.
3. Морфо-біологічні особливості плодкових рослин. Закономірності їх росту і розвитку.
4. Організація розсадника садово-декоративних порід.
5. Розмноження плодкових та ягідних рослин. Вирощування саджанців плодкових та ягідних культур.
6. Закладка плодкових насаджень.
7. Догляд за плодовими насадженнями. Збір та зберігання плодової продукції.
8. Закладка насаджень ягідних та малопоширених рослин.
9. Догляд за насадженнями ягідних та малопоширених рослин. Збір та зберігання продукції.
10. Цільовий сортимент плодкових рослин.
11. Поняття виду та сорту у плодівництві.
12. Облік ступеню і характеру підмерзання плодкових рослин.
13. Морфо-біологічні властивості інтродукованих плодкових рослин.
14. Вимоги рослин до якості ґрунтів та кліматичних умов.
15. Засоби механізації по обробітку ґрунту та посадки рослин. Підщепи

плодових порід.

16. Сучасні мульчуючі та притінюючі матеріали.

17. Спокій насіння і вплив цього чинника на його проростання.

18. Догляд за щойно висадженими рослинами.

19. Система виробництва оздоровленого посадкового матеріалу плодово-ягідних рослин.

20. Схеми формування штамбових садових форм.

Навчальна дисципліна **«Овочівництво»** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Значення та перспективи розвитку овочівництва України.

2. Завдання овочівництва та шляхи їх вирішення.

3. Класифікація овочевих рослин.

4. Центри походження овочевих рослин, їх роль у формуванні вимог до кліматичних умов.

5. Періодичність росту овочевих рослин, значення її в народному господарстві.

6. Характеристика факторів довкілля, способи їх оптимізації у відкритому ґрунті.

7. Характеристика розмноження овочевих рослин.

8. Особливості насінництва однорічних, дворічних, багаторічних овочевих рослин.

9. Особливості насінництва перехресно- і самозапильних овочевих рослин.

10. Основи агротехніки насінництва.

11. Особливості овочівництва закритого ґрунту.

12. Способи обігріву споруд закритого ґрунту.

13. Світлопроникні матеріали та їх використання у закритому ґрунті.

14. Способи вирощування овочів у закритому ґрунті.

15. Експлуатація споруд закритого ґрунту.

Навчальна дисципліна **«Виноградарство»** включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Походження і наукові класифікації сортів та видів винограду.
2. Біологія виноградної лози.
3. Обрізування виноградної лози і формування кущів.
4. Методики вивчення, описи та визначення сортів і видів винограду.
5. Сортіві районування і спеціалізації виноградарства.
6. Просування культури винограду в північні райони України.
7. Підбір і використання сортів, як вихідного матеріалу під час селекції винограду.
8. Річний цикл виноградної рослини та фази її вегетації.
9. Розробка сортової агротехніки винограду.
10. Сучасне промислове виноградарство.

Навчальна дисципліна «**Помологія**» включає такі розділи, що винесені на фахове випробування:

1. Помологія як наука. Історія розвитку помології. Розвиток вітчизняної помології.
2. Помологічна характеристика сорту.
3. Покращення та оновлення сортименту плодово-ягідних рослин.
4. Розмноження сортів.
5. Використання місцевих сортів. Інтродукція, селекційне покращення.
6. Експедиційне вивчення сортів.
7. Первинне вивчення сортів.
8. Виробниче вивчення сортів.
9. Методика проведення сортовивчення.
10. Районування сортів.
11. Методи оцінки сортів плодових і ягідних рослин за зимостійкістю.
12. Будова плодів кісточкових рослин, варіювання морфологічних, фізичних і біологічних ознак.
13. Принципи органолептичної оцінки якості плодів.
14. Правила відбору типових зразків листя, пагонів, гілок, дерев, квіток і плодів для морфологічного опису.
15. Морфологічні ознаки вегетативних частин плодових рослин.

3. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНОСТІ АБІТУРІЄНТІВ

Програма фахових вступних випробувань складена відповідно до Галузевих стандартів вищої освіти «Освітньо-професійної програми» ступеня магістра за спеціальністю «Садівництво та виноградарство».

Вимоги до вступних випробувань базуються на нормативних формах державної атестації осіб, які навчаються у навчальних закладах. На вступні випробування виноситься система умінь, що визначена Освітньо-професійною програмою з вказаної спеціальності. Зміст вступних випробувань базується на системі основних розділів нормативних навчальних дисциплін, що визначені «Освітньо-професійною програмою» підготовки фахівця за ступенем магістра.

Вступник ступеня бакалавра під час вступу на ступінь магістра за спеціальністю «Садівництво та виноградарство» повинен:

знати:

- основні агрономічні закони;
- напрямки агрономічних наукових досліджень;
- загальні поняття про агрономію та її складові;

вміти:

- оперувати знаннями з агрономічних наук;
- вміти визначитись у напрямках агрономічних досліджень;
- застосувати основні агрономічні закони і вміти ними оперувати.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація вступного випробовування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Вінницького національного аграрного університету.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОНОМІЇ ТА ЛІСІВНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ В.А. Мазур

« _____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 203 «Садівництво та виноградарство»

Варіант

Тестові завдання.

Завдання 1

Завдання

Завдання 25

*Шкала оцінювання за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів),
кожне запитання 4 бали*

Затверджено на Вченій раді факультету агрономії та лісівництва
Протокол №... від 2021 р.

Голова фахової атестаційної комісії _____ доц. Дідур І.М.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Критерії оцінки результатів тестування

Завдання	Бали
Тестові запитання (1-25)	По 4 бали за кожне
Максимальна сума балів	200

**Шкала оцінювання за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів),
кожне запитання 4 бали.**

<i>БАЛИ</i>	<i>ОЦІНКА</i>
200-190	ВІДМІННО
185,5-175	ДУЖЕ ДОБРЕ
174,5-150	ДОБРЕ
149,5-124	ЗАДОВІЛЬНО
100-123,5	НЕЗАДОВІЛЬНО

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Агрохімія /За ред. М.М. Городнього – К.: Вища школа, 1995 – 562 с.
2. Барабаш О.Ю., Цизь О.М., Леонтьєв О.П., Гонтар В.Т. Овочівництво і плодівництво. – К.: Вища шк., 2000. – 503 с.
3. Біологічні особливості і вирощування малопоширених овочів: навч. посібник / О.І.Улянич, С.А.Вдовенко, З.І.Ковтунюк, та ін.; За редакцією професора О.І.Улянич. – Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2018. – 282 с.
4. Вавилов П.П. и др. Растениеводство. М.: Колос, 1979.
5. Вдовенко С.А., Паламарчук І.І. Особливості технології вирощування кабачка в умовах відкритого ґрунту: Монографія. Вінниця: ВНАУ, 2020, 195 с.
6. Гордієнко В.П. і ін. Землеробство (навчальний посібник для вузів) – К.: Вища школа, 1991 – 268 с.
7. Городній М.М. Агрохімія: Підручник. – 4-е вид., перероблене та доп. – К.: Арістей, 2008 – 936 с.
8. Дудник М.О., Коваль М.М., Гонтар В.Т. та ін. Виноградарство. – К.: Арістей, 2008. – 436 с.
9. Загальне землеробство: Підручник / За ред. В.О. Єщенка. – К.: Вища освіта, 2004 – 336 с.
10. Зінченко О.І. Кормовиробництво. К.: Вища школа, 1994 – 440 с.
11. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножка М.А. Рослинництво: Підручник / За ред. О.І. Зінченка – К.: Аграрна освіта, 2001 – 591 с.
12. Кравченко М.С., Царенко О.М., Міщенко Ю.Г. та ін. Практикум із землеробства (навчальний посібник). – К.: Мета, 2003 – 320 с.
13. Куян В.Г. Плодівництво. - Практикум.-Киев: Вища школа,1985. - 185с.
14. Помологія: В 5 т. / За заг. ред. М.В.Андрієнка. – К.: Урожай, 1997 -2003.
15. Справочник плодоовощевода/ Под ред.А.С. Болотских, а.а. Ильинского.- Харьков: Прапор, 1985. – 423с.
16. Субтропічні і рідкісні плодоовочеві рослини: навч. посіб. / С. А. Вдовенко, І. Л. Гаврись, О. О. Полутін; Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ, 2020, 222 с.
17. Сорти для вашого саду / О.Д.Чиж, Т.Є.Кондратенко, В.І.Власов та інші. – К.: Вид. дім „Просвіта”, 1995. – 127 с.
18. Шуян В.Г. Плодівництво .- К.: Вища школа, 1998. – 487 с.

ДОДАТКИ

ЗРАЗОК ВІДПОВІДІ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Варіант №

Номер завдання	Відповіді
1	
2	
3	
25	

_____ 2021 р.
(дата)

(підпис студента)